

İNTERNET TABANLI İNGİLİZCE ÖĞRETİMİ UYGULAMALARINA YÖNELİK MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN GÖRÜŞLERİ

İrem TUGEN*, *Yıldız AYDIN**, *Filiz KUTLU**, *Zeliha TAŞ**, *Sevcan YILMAZ**,
Sıraç YILDIRIM*, *İbrahim KOCA**, *Ömer İM**, *Hatice ÖZKINACI**,
Aynur BAHAR**, *Güven BAHAR***

*Gaziantep Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Tıbbi Dökümantasyon ve Sekreterlik Bölümü,
Gaziantep, Öğrenci

**Gaziantep Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Gaziantep, abahar@gantep.edu.tr;
gbahar@gantep.edu.tr

ÖZET

Bu araştırma, Gaziantep Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulunda uygulanan internet teknolojisi ile web tabanlı İngilizce öğretimi konusunda bu okulun öğrenci görüşlerini belirlemek amacı ile yapılmıştır. Araştırma 2009-2010 akademik yılında Gaziantep Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nda eğitim alan 100 öğrenci ile yapılmıştır. Bulgular literatür ışığında tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan eğitim, İnternet Tabanlı Öğretim, Yükseköğretim.

ABSTRACT

This study has been carried out to determine the students' point of view on internet based distance learning system for english lecture. Research was carried out with one hundred Vocational School of Health Services' students who was studying 2009-2010 academic year at Gaziantep University. The findings of the study were discussed in the light of the related literature.

Key Words: Distance Learning, Internet Based Teaching, Higher Education.

Giriş

Uzaktan eğitim zaman ve yerden bağımsız, bireyselleştirilmiş eğitim imkanı sağlayan, iletişim teknolojileri ve özellikle internet aracılığıyla gerçekleştirilen en çağdaş eğitim biçimidir [1]. Eğitim ve öğretim çalışmalarının önündeki en büyük engellerden olan zaman ve mekan kısıtlamalarını ortadan

kaldıran uzaktan öğretim çalışmaları, teknolojiadaki gelişmelere paralel olarak internet uygulamalarını etkin bir şekilde kullanır hale gelmiştir [2].

Bilindiği gibi uzaktan eğitim yönteminin en önemli amacı eğitimi alacak kişiye sunulan esneklikle büyük kitlelerin gereken eğitimi alabilmelerini sağlamaktır. Uzaktan eğitim eğitimin-öğretimin alınmasını kolaylaştırmakla birlikte tam anlaşılammış konuların tekrar edilebilmesi ve test olanakları yardımıyla eğitimin verimini de artırmaktadır. Büyük bir kitlenin, uzman eğitmen tarafından fiziksel sınıf ortamında eğitilmesi hem eğitim zamanını uzatmakta hem de eğitimin maliyetini yükseltmektedir. Uzaktan eğitim yöntemi bu koşullarda en hızlı ve en etkin eğitim yöntemi olarak kabul edilmekte ve tüm dünyada yaygın bir şekilde uygulanmaktadır [3].

Uzaktan eğitim sadece yaşam boyu eğitim için değil, örgün eğitime bir alternatif olarak hem dünyada hem de ülkemizde yaygınlaşmaktadır. Yüksek öğretim kurulu tarafından yayınlanan 2007 Türkiye'nin Yükseköğretim stratejisi raporuna göre, Türkiye'de yükseköğretim içinde uzaktan öğretimin payı %30'un üzerindedir [1].

Wilson ve Marsh internet erişiminin öğrencilere kazandırdığı iki özelliğe dikkat çekmektedir. İlki, interneti bilgi erişimi ve paylaşma, iletim ve araştırma amaçlarıyla

kullanan öğrencilerin ileriki yaşamlarında teknoloji ile daha barışık olacaklarıdır. İkincisi ise, internet erişiminin öğrencileri sınıfın fiziki sınırlarından kurtararak onları birey odaklı bir yapı içinde özgüven kazanmaya teşvik etmesidir [4].

Uzaktan eğitimin tasarımında materyal niteliği, iletişim biçimi, öğrenciye bilgi aktarımı gibi pek çok değişkenin dikkatli bir şekilde planlanması gerekmektedir [4]. İnternet destekli öğretimin etkin ve verimli olarak yürütülebilmesi için; hazırlanan ders içeriklerinin ülkemizin teknik alt yapısına uygun olması gerekmektedir. Ders malzemeleri bir öğretim üyesinin fiziksel olarak ortamda bulunmasına gerek olmayacak şekilde anlaşılır ve öğretici olmalıdır [2].

Öğrenme tercihlerinin belirlenmesi hem öğretmenler hem de öğrenciler açısından önemlidir. Öğretmenlerin, öğrencilerinin öğrenme tercihlerini belirlemeleri ve bütün öğrenme-öğretme sürecinin detaylarını bu bilgiler ışığında düzenlemeleri kadar; öğrencilerin de kendi öğrenme tercihlerinin özellikleri hakkında bilgi sahibi olmaları ve doğru öğrenme stratejilerini kullanmaları, bilgiyi öğrenme aşamasında yeterince motive olabilmeleri ve süreci kendi açılarından en verimli şekilde kullanabilmeleri için gereklidir [5].

Üniversitemizde kısa bir süre önce, 2009-2010 eğitim öğretim yılında lisans ve önlisans programlarında, İngilizce derslerine yönelik internet tabanlı uzaktan eğitim uygulamasına başlamıştır. Çalışma, öğrencilerin bu eğitim yöntemiyle ilgili görüşlerinin alınması ve eğitimin etkililiği hususunda bilgilenmek amacıyla planlanmıştır.

GEREÇ-YÖNTEM

Bu araştırmanın amacı üniversitemizde ilk kez uygulanmaya başlanan, İngilizce dersinin uzaktan eğitim metodu ile, web tabanlı internet teknolojisi kullanılarak verilmesinin

sonuçlarına yönelik öğrencilerin memnuniyet düzeylerini saptamaktır. Araştırma evrenini, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'na 2009-2010 öğretim yılı için kayıt yaptırmış 230 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmada, Gaziantep Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nda 2009-2010 akademik yılında öğrenim gören, çalışmaya katılmaya gönüllü 100 birinci sınıf öğrencisi örnekleme oluşturmaktadır.

Araştırmada veri toplama aracı olarak 19 sorudan oluşan bir anket formu kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılan anket formu, 5 Nisan- 15 Mayıs 2010 tarihleri arasında yüz yüze görüşme yöntemiyle uygulanmıştır. Her görüşme yaklaşık 15 dakika sürmüştür. Anket uygulanmadan önce kurumdan yazılı ve çalışmayla ilgili bilgi verildikten sonra katılımcılardan sözlü onay alınmıştır.

Verilerin değerlendirilmesinde, SPSS paket programı kullanılarak tablolar oluşturulmuş, yüzde, ortalama ve Kruskal-Wallis analizleri kullanılmıştır. Değerlendirmelerde anlamlılık düzeyi olarak $p < 0.05$ kabul edilmiştir.

BULGULAR

Tablo 1'de çalışma kapsamındaki öğrencilerin bazı demografik, sosyo-ekonomik ve eğitimle ilgili özelliklerine göre dağılımları görülmektedir. Çalışma kapsamındaki öğrencilerin yaş ortalaması $20,11 \pm 0,18$ (min: 18; max: 26)'dir. Öğrencilerin %62'si kız, %38'i erkektir. Öğrencilerin yarısından fazlası (%70) gelir durumunun orta düzeyde olduğunu belirtmiştir. %54'ü ailesiyle birlikte oturmakta, %33'ü ise yurttadır. Öğrencilerin %96'sı (SML+ML) meslek liselerinden mezundur. Çalışma kapsamının tamamı Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğrencilerinden oluşmaktadır.

Tablo 1: Öğrencilerin Bazı Demografik, Sosyo-ekonomik ve Eğitimle İlgili Özelliklerinin Dağılımı

ÖZELLİK		Sayı	%
Cinsiyet	Kız	62	62
	Erkek	38	38
Gelir Durumu	Düşük	23	23
	Orta	70	70
	Yüksek	7	7
Yaşadığı Yer	Yurt	33	33
	Aile yanı	54	54
	Arkadaş evi	13	13
Son Mezun Olunan Okul	Sağlık Meslek Lisesi (SML)	48	48
	Meslek Lisesi (ML)	4	4
	Genel Lise (L)	48	48
Şu Anda Öğrenim Gördüğü Bölüm	Tıbbi Dökümantasyon(TDS)	24	24
	Tıbbi Laboratuvar (TLB)	17	17
	Ağız ve Diş Sağlığı (ADS)	17	17
	Paramedik (P)	14	14
	Yaşlı Bakımı (YB)	16	16
	Diş Protez (DP)	12	12
TOPLAM		100	100.0

Tablo 2’de öğrencilerin İngilizce dersinin web tabanlı internet teknolojisi kullanılarak uzaktan eğitim metodu ile verilmesinin sonuçları hakkındaki görüşleri ile ilgili veriler yer almaktadır. Öğrencilerin %55’i İngilizce seviyesini kötü olarak değerlendirmiş, uzaktan eğitimin İngilizce seviyelerini daha kötü etkilediğini (%71) belirtmişlerdir. Dersi takip etme olanaklarının (internet, bilgisayar gibi) olup olmadığı sorulduğunda yaklaşık üçte ikisi (%76) imkanının olmadığı cevabını vermiştir. Öğrencilerin ders kitaplarından yararlanma

durumu %50’dir. Öğrencilerin %83’ü İngilizce dersi için zaman ayıramadıklarını dile getirmişlerdir. Sınavlara hazırlanmadıklarını bildiren öğrenci sayısı 53’dür. Öğrencilerin %70’i sınav sorularını seviyelerinin üzerinde olarak değerlendirmiştir. Öğrencilerin %93’ü uzaktan eğitimle İngilizce öğrenmekten memnun olmadıklarını ve (%81) bu dersi örgün olarak almış olsalar daha yüksek başarı elde edeceklerini düşündüklerini bildirmişlerdir.

Tablo 2: Öğrencilerin İnternet Tabanlı İngilizce Eğitim ile İlgili Görüşlerinin Dağılımı

ÖZELLİK		Sayı	%
İngilizce Seviyesi	Kötü	55	55
	Orta	36	36
	İyi	7	7
	Çok İyi	2	2
Uzaktan Eğitimin İngilizce Düzeyini Etkileme Durumu	Daha iyi oldu	3	3
	Etkilemedi	26	26
	Kötü etkiledi	71	71
Dersi Takip Edebilme İmkânı	Var	24	24
	Yok	76	76
Ders Kitabından Yararlanma Durumu	Evet	50	50
	Hayır	50	50
İngilizce Dersine Zaman Ayırma Durumu	Evet	17	17
	Hayır	83	83
Sınav Öncesi Hazırlık Durumu	Evet	53	53
	Hayır	47	47
Sınav Sorularının Seviyeye Uygunluğu	Seviyemden düşük	11	11
	Seviyemden yüksek	70	70
	Seviyeme uygun	19	19
Uzaktan Eğitimden Memnuniyet Durumu	Memnun	7	7
	Memnun değil	93	93
Ders Örgün Alınsaydı Başarı Durumu	Daha iyi olurdu	81	81
	Aynı başarı	8	8
	Daha başarısız olurdu	11	11
TOPLAM		100	100.0

TARTIŞMA

Çalışma kapsamındaki öğrencilerin tamamına yakını (%93), İngilizce dersinin internet yoluyla uzaktan alınmasından yarar görmedikleri; bu uygulamanın diğer derslere uygulanmasını istemedikleri (%99) yönünde görüş bildirmişlerdir. Bizim çalışma bulgularımızın tersine; Demirli (2002) çalışmasında, öğrencilerin %86,7'sinin böyle bir uygulamaya tekrar katılmak istedikleri yönünde görüş beyan etmiştir [6]. Öğrencilerin %96,7'si internetin eğitim amaçlı kullanılmasına ilişkin düşüncelerinin olumlu yönde değiştiğini belirtmiştir. Eğitimin sürekliliğini sağlamada, bilgisayarlar ve internet kullanımı, öğrencilerin kendi öğrenme hızında ve yeteneğinde öğrenmesine fırsat tanımaktadır [7]. Çalışmamızda uzaktan eğitimde öğrenciler, bireysel ve kültürel farklılıklar nedeniyle öğrenmeyi başlatmada sorun yaşamış, güdülenmeye ihtiyaç duymuş olabilirler. Ayrıca öğrencilerin internet olanaklarına ulaşma düzeylerinde yetersizlikler yaşamaları da öğrencilerin bu eğitim yöntemine karşı olumsuz tutum geliştirmelerine neden olmuş olabilir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin bu dersin sınavlarına yönelik görüşleri değerlendirildiğinde; %47'sinin sınav öncesinde iyi hazırlanmadıkları, sınav sorularının seviyelerinin üzerinde (%70) olduğunu belirttikleri saptanmıştır. Geleneksel liseden mezun olan öğrenciler ve çalışmaya katılan tüm bölüm öğrencilerinin çoğunluğu sınav sorularını seviyesinin üzerinde olarak değerlendirmiştir. Şüphesiz internet tabanlı bu uygulama öğrencilerin kendi hızlarında öğrenmelerini sağlamakta, zaman ve mekan sınırlaması olmadan öğrenme imkanı oluşturmaktadır. Ancak, öğrencilerin hem yabancı dil eğitiminde, hem de bilgisayar kullanımı yönünde alt yapı eksikliklerinin olması öğrenci verimini etkilemektedir. Bu doğrultuda öğrencilerin genel özellikleri, hazır oluşluk düzeyleri ve yabancı dil bilgi seviyelerinin değerlendirilmesinin önemi ortaya çıkmaktadır. Bu açığı kapatmak için belirlenen hedefler doğrultusunda bir ön araştırma yapılması gerekliliği kaçınılmazdır.

Uzaktan öğretim etkinliklerinde değişik araç-gereç veya kaynaklardan yararlanılmaktadır. Bu kaynaklar ne kadar

çeşitlenirse çeşitlensin öğretme-öğrenme etkinliklerinde en çok yararlanılan kaynakların başında ders kitabı, not ve ödevden oluşan yazılı gereçler gelmektedir [8]. Nitekim öğrencilerimizin yarısı öğrenme sürecinde kitaplardan yararlandıklarını belirtmişlerdir. Bu durumda yazılı kaynaklarımızın öğrenmeyi kolaylaştıracak, öğrencilerin kendi kendine öğrenmesine fırsat verecek şekilde düzenlenmesi ve zenginleştirilmesi gerekmektedir.

Bununla beraber, öğrencilerin internet ortamında bilgiye erişim aşamalarını bilmedikleri ya da öğrenme sürecinde oldukları görülmektedir. Yabancı dil eğitiminde kullanılan bilgisayar programları, genellikle alıştırmaya yapmaya, metin oluşturmaya ve metin incelemeye yöneliktir [2]. Öğrenciler ve öğretim elemanları arasındaki iletişimi sağlayacak yöntemlerin olmamasının öğrencilerin İngilizce düzeylerinde olumlu gelişmelerin oluşmamasına neden olabileceği düşünülmektedir.

Öğrencilerin %55'i İngilizce düzeyini kötü olarak değerlendirmiş, uzaktan eğitim yoluyla aldıkları İngilizce derslerinin İngilizce düzeylerini olumsuz yönde etkilediğini (%71) belirtmişlerdir. Bilgisayar, internet gibi dersi takip edebilme imkanları ve ulaşılabilirliği yönündeki soruya öğrencilerin üçte ikisi dersi takip edebilme imkanlarının olmadığı yönünde bilgi vermişlerdir. İnternetin eğitim kurumlarında kullanılmasıyla eğitim ve öğretim faaliyetleri okul dışında yürütülebilir hale gelmiştir; ancak çalışma bulgumuz öğrencilerin olumsuz etkilendiği yönündedir. Öğrencilerin de öğretmenler gibi internet olanaklarına ulaşma düzeyi ekonomik varlıklarının bir göstergesidir. Öğrencilerin evlerinde bilgisayar ve internet sahibi olup olmama durumları okullara göre farklılaşmaktadır. Bu alan ailelerin gelir durumlarıyla doğrudan ilişkilidir [10].

Öğrencilere söz konusu uygulamanın faydalarına ilişkin soruların açık uçlu soruya verilen cevaplar, bu uygulamadan yararlanamadıkları, uygulama sürecinden zevk almadıkları yönündedir. Öğrenciler uygulamanın sınıf ortamında gerçekleştirilmesinin daha yararlı olacağını düşünmektedirler. Bu durum, öğrencilerin internetin eğitim amaçlı kullanılmasına yönelik

bu uygulamayı benimsemedikleri, uzaktan eğitim uygulamasına henüz hazır olmadıkları şeklinde yorumlanabilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

İnternet tabanlı öğretim uygulamalarını tasarlarken hedef kitlenin özelliklerinin göz önünde bulundurulması ve alternatif öğrenme programlarının hazırlanması gerektiği düşünülmektedir. Bu doğrultuda öğrencilerin yaşı, eğitim altyapısı, bireysel farklılıkları, olanakları ve öğrenme stilleri gibi faktörler değerlendirilmelidir. Programlarda, öğrencilerin hazır bulunuşluk seviyelerini ölçerek bireysel öğrenme şansı tanıyacak ön testlere yer verilmesi de önerilebilir.

Öğrenme güçlüklerinin çözümlenmesinde öğrenen ve öğreten etkileşiminin ve iletişiminin sağlanması gerekmektedir. Ayrıca öğrencilerin kullandığı teknik alt yapının dikkate alınması ve online öğretmen öğrenci görüşmelerinin sağlanmasının da uygulanması gereken yaklaşımlar olduğu kanaatindeyiz.

Uzaktan eğitimin tasarımında iletişim biçimi, öğrenciye bilgi aktarımı gibi özelliklerin dikkatle planlanması gerekmektedir. Öğretim programları yazma ve konuşma metinlerini açıklayıcı nitelikte olmalı ve görsel açıdan zenginleştirilmelidir. Belirlenecek hedef davranışlar öğrencilerin özellikleri ve ihtiyaçları ile doğru orantılı olmalıdır.

Öğrencilerin bilgisayar teknolojilerinden etkin ve verimli bir şekilde yararlanabilmesi için gerekli planlamalar yapılmalı ve yeterli kaynak sağlanarak nitelikli insan gücü yetiştirilmelidir. Maliyeti yüksek gibi görünen bu teknolojik gelişmelerin uzaktan eğitimin verimliliğinin artırılması sürecinde yararlı olacağı düşünülmektedir.

Öğrencilerin %93'ü bu eğitim programından memnun olmadıklarını, programı yararlı bulmadıklarını belirtmişlerdir. Bu oran üzerinde ciddi olarak düşünülmesini gerektirmektedir.

KAYNAKLAR

- [1]Baturay M, Bay ÖF. Uzaktan öğretimi tercih eden öğrencilerin demografik özellikleri, Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi. 2009; 13: 17-26.
- [2]Torkul O, Karadoğan İC. Sakarya Üniversitesi uzaktan eğitim önlisans projesi, Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu Bildirileri. 23-25 Mayıs 2002, Eskişehir.
- [3]Türker F. İngilizce öğretmeni yetiştirmede uzaktan eğitim, Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu Bildirileri. 23-25 Mayıs 2002, Eskişehir.
- [4]Tuncer M, Taşpınar M. Sanal ortamda eğitim ve öğretimin geleceği ve olası sorunlar. Sosyal Bilimler Dergisi. 2008; 10(1): 125-144.
- [5]Ergür D, Saraçbaşı T. Hacettepe Üniversitesi İngilizce hazırlık okulu öğrencilerinin öğrenme tercihleri yönünden incelenmesi, Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu Bildirileri. 23-25 Mayıs 2002, Eskişehir.
- [6]Demirli C. Web tabanlı öğretim uygulamalarına ilişkin öğrenci görüşleri, Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu Bildirileri. 23-25 Mayıs 2002, Eskişehir.
- [7]Süral İ. Yeni teknolojiler ışığında uzaktan eğitimde açıklık, uzaktanlık ve öğrenme, Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu Bildirileri. 23-25 Mayıs 2002, Eskişehir.
- [8]Emre Y. Kitle iletişim araçları ve www teknolojilerinin uzaktan eğitim uygulamalarında kullanılması, Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu Bildirileri. 23-25 Mayıs 2002, Eskişehir.
- [9]Kartal B. Açıköğretim öğrencilerinin yabancı dil derslerinde başarı düzeylerini arttırmaya yönelik web destekli hizmetler, Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu Bildirileri. 23-25 Mayıs 2002, Eskişehir.
- [10]Onür, N. Bilgi toplumuna geçiş sürecinde uzaktan eğitim olanaklarının yapısal engelleri, Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu Bildirileri. 23-25 Mayıs 2002, Eskişehir.

